Tizenkilenczedik évfolyam. 160. szám. Kolozsvárt, hétfő, julius 18. 1898

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház) a hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az „ELLENZÉK“ előfizetési dija:
Egész évre 16 frt v. 32 korona. | Negyedévre 4 frt v. 8 korona.
Félévre 8 frt v. 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr., vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz.: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz.: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklam sora 1 forint.
Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.
Hivatalos közlemények sora: 5 forint.
Nyilttéri czikkek: garmond sora után 20 krajczár fizetendő.

A hivatalnok.

Bezárultak az iskolák kapui és a diák-népség felsóhajt: vége egy esztendei rabságnak, hogy két hónap mulva egy ujabb esztendő kezdődjék. A szülők is felsóhajtanak, mondván: egy esztendővel ismét közelebb jutottunk ahhoz, hogy a fiunk önálló ember legyen.

Amikor ime tanuló és szülő egyránt megkönnyebbülten felsóhajt: ne foglalkozzunk az iskolával s az iskolának száz bajával. Ezek a bajok ugyis olyanok, hogy ismeri őket mindenki, csak épen az nem akarja ismerni, a kinek kötelessége volna rajtuk segiteni. Hanem foglalkozzunk azokkal a fiatal emberekkel, akik most örökre búcsut mondottak az iskolának.

A pályaválasztás nehéz kérdése előtt állanak. Nálunk, ahol különben a nemzeti tulajdonság az, hogy még a legjobb indulatu fiuban is elnyomni igyekeznek minden önálló gondolkodást, amig a fiu ki nem nőtt az iskola padjaiból: a nagy, 18—19 éves fiu teljesen készületlenül lép az életbe. Most szabad tennie mindazt, amire eddig gondolnia se volt szabad. Mintha egy dekretummal, az érettségi bizonyitványnyal egyszerre érett emberré vált volna. Amire tegnap gondolni se szabad, — az most mind szabad. Mi szerencsétlenebb, minthogy a sok szabadság terhe alatt nagyon, nagyon sokan letörnek, még mielőtt vihetnék valamire.

Az a sok zöld ifju tehát, aki most épp most elhagyja az iskolát, természetes, hogy nem bir elég komolysággal és tudással ahhoz, hogy tehetségeinek megfelelő pályát válasszon. A választott pályának előnyeit vagy hátrányait egyik sem ismeri, s legtöbb valakinek rábeszélésnek enged, vagy egy más ember példa csábításának, a melyről azt hiszi, hogy ő is elérheti, holott a valóságban az éppen csak kivételesen, különös egyéni sajátságok vagy éppen szerencsés körülmények révén érte el azt a sikert, mely a pályaválasztástól megtévesztő. Nem tudják a legtöbb esetben azt sem, hogy mit remélhetnek attól, hogy mi után törekszenek.

A legtöbb ifju hivatalnoki pályára készül. Pedig ezen a pályán már most is tulsok a jelentkező, ugy, hogy valamelyes állást kapni nagyon nehéz, ugyan a birói pályát kivéve. Joggyakornoknak, aljegyzőnek, jegyzőnek, sőt talán albirónak is azonnal kinevezik a pályázót, ha már megvan a törvényben előirt kvalifikácziója, de már menynyit kell várakoznia egy ezernégyszáz forint fizetéssel javadalmazott birói állásért! A birói pályára lépők rendesen negyven éves korukban érik el ezt a fokozatot. Egy ügyes könyvelő, a ki csak kereskedelmi iskolát végzett, sokkal többre viszi száz eset közül kilenczven esetben, mint egy jogvégzett fiatal ember, a ki a birói pályára lép.

A közigazgatási pályákra lépőkről ne is beszüljünk. Mindenki tudja, hogy mily nyomoruságosan fizetik őket. S nemcsak Magyarországon, de Francziaországban és Olaszországban is, egyszóval mindazon országokban, melyeknek közigazgatását át- meg áthatja a korrupczió, s mely országokban a közigazgatás bámulatosan nehézkes. A kereskedői pályára lépő fiatal emberek minden esetben többre viszik, mint azok a közigatási tisztviselők, a kiknek nincsen fényes családi összeköttetésük.

S mégis mindenki hivatalnok és főként állami hivatalnok akar lenni. A középiskolába nem megy senki, mert igaz ugyan, hogy egy-egy tizennyolcz éves fiatal ember, a ki ebből az iskolából kikerül, mindjárt olyan fizetést kap, mint egy érdemekben megőszült kir. táblai biró, de elvégre is marad csak kereskedőnek vagy iparosnak. Igaz ugyan, hogy jólétben él, s mivel igényei is szerényebbek, előtte áll a vagyonosodás utja, — de csak kereskedő vagy iparos és lenézi még a legutolsó nyomorgó városi irnok is, mert ő — hivatalnok, mig amaz csak iparos!

Hiába, szörnyen uri nép vagyunk.

Gyermekekkel, s azoknak az uborkafára felkapaszkodni vágyó fiaik képzelt tehetségétől elkapatott szüleikkel okosan beszélni nem igen lehet. A tanárokon a sor, — ők hireszteljék, hogy a kereskedés és az iparüzés a legtiszteletreméltóbb foglalkozások közé tartozik és hogy a becsületes kereskedő vagy iparos legalább is éppoly ur, mint a sanyaru viszonyok között élő és százféle hivatali presszió és önkény áldozatául odadobott hivatalnok.

Politikai hirek.

Az államtitkár lemondása. Lapunk szombati számának távirati értesitését ma a következő ujabb részletekkel egészithetjük ki:

Vörös László államtitkár lemondásának elfogadása már kétségtelen, s az erre vonatkozó legfelső királyi kézirat — mint értesülünk — a hivatalos lap szerdai vagy csütörtöki számában fog megjelenni. Ezzel egyidejüleg történik meg alkalmasint Vörös László utódjának a kinevezése is. Jelöltekként emlegették Miklós Ödön fölmivelésügyi államtitkárt és Kilenyi Hugó miniszteri tanácsost, de az egyetlen komoly jelölt — mint értesülünk — dr. Schmidt József, az ezredéves kiállitás volt igazgatója, a szabadalmi hivatal jelenlegi elnöke. A tárgyalások erre nézve már körülbelül eredményre is vezettek. Ennélfogva, ha csak valami előre nem látható fordulat be nem következik, Schmidt Józsefet nevezik ki kereskedelemügyi államtikárnak. Hogy ez esetben ki lesz a mezőgazdasági és ipari hitelszövetkezetek elnöke, az irányban még nem jött létre megállapodás. Politikai körökben gróf Bethlen András volt minisztert emlegetik.

A költségvetés összeállitása tárgyában a Pol. Corr. egy budapesti levele azt közli, hogy nincsen szó arról, mintha az 1899-iki költségvetést illetőleg a szakminiszterek tulzott követelésekkel állottak volna elő, de másfelől az sem felel meg a valóságnak, hogy a pénzügyminiszter a fösvénységig menő takarékosságot kötötte volna a miniszterek lelkére. A pénzügyminiszter e figyelmeztetése azért sem történhetett meg, mert ő maga még csak most tanulmányozza az előirányzásokat s igy a követelések redukálásáról még nem is lehetett szó.

A vám-ankét.

Budapest, jul. 17.

Tegnap folytatták az értekezletet. Az első felszólaló volt Gelléri Mór, a ki az Országos magyar iparegyesület álláspontját fejtette ki, természetesen az önálló vámterület érdekében; a második Komjáthy Béláé, a ki a függetlenségi párt álláspontjának volt a szószólója, és a harmadik Wekerle Sándor volt miniszterelnöké.

Gelléri Mór igen hevesen szállt sikra a közös vámterület ellen és nyomós okokkal bizonyitgatta, hogy legfőbb ideje volna már, hogy Magyarország az önálló vámterület terére lépjen. Ugyanezt az álláspontot fejtegette Thék Endre is.

György Endre a tudós közgazda szempontjából szólt a javaslathoz, mig Sándor Pál a nagykereskedelem érdekében szólt.

Nagy figyelem között állott fel utánuk szólásra Komjáthy Béla. Kérlelhetlen szatirával támadta azokat, a kik örökösen azt hangoztatják, hogy Magyarországnak ártalmára van a közös vámterület, de valahányszor cselekedniök kell, mindig megpuhulnak. Állojalistának mondta az ilyen magatartását, és hibának, ha ez álláspont védelmére a koronára hivatkoznak. A korona csak akkor erős, ha Magyarország is az. Magyarország pedig csak az önálló váterülettel boldogulhat. Beszéde végén aposztrófálta a kereskedelemügyi minisztert, hogy megtette-e a kormány az előkészületeket az önálló magyar nemzeti bank felállitására nézve? A miniszter hallgatott, de az a zugó éljenzés, a mely Komjáthy beszéde nyomán fakadt, az egész értekezlet helyeslő válasza volt.

Komjáthy Béla hatásos beszéde után, Wekerle Sándor jelentkezett szólásra. — Mióta visszavonult a politikai élettől — immár negyedik éve — most vett először részt nyilvános, politikai jellegü vitatkozáson. Érthető tehát, hogy nagy érdeklődéssel hallgatták.

Wekerle elsőben is azokat az általános szempontokat állitotta fel, a melyek szerint a vámtarifa czélszerüségét megbirálni kell. Azután rátér a vámtarifa berendezésének kérdésére, a melyet tisztán formális kérdésnek tart. Nem helyesli a maximális és minimális tarifa felállitását, mert ez részben vámháborut, részben pedig nagy megkötöttséget jelent. Hosszasan szól az agrárvámokról. — Nem ismer különbséget agrár- és iparvám közt és habár elismeri, hogy az agrárvámokra szükség van, tagadja, hogy azoknak felemelése lenne kivánatos.

Az ipar emelésénél a vámokat nem tartja egyedül fontosnak, mert azok mellett sok egyéb szempont is figyelembe veendő.

Igy a hitelügy rendezése, az iparoktatás szervezése és a termelés olcsóbbitása. Határozottan állást foglalt a pénzügyi vámokkal szemben, a melyet jelenlegi pénzügyi megterheltetésünk mellett ujabb adóemelésnek mond. Beszéde végén a vámközösség kérdésével foglalkozott. Nyiltan kijelentette, hogy a vámközösség hive, addig, a mig Ausztriával érdekeinknek megfelelő vámszövetségre léphetünk; de ha ez nem volna lehetséges, feltétlenül az önálló vámterületet kell elfogadnunk.

A jelen viszonyok között a kormányzati bölcsesség kridájának tartaná, ha két nemzet óhajtása, tudniillik Ausztriáé és Magyarországé a közös vámterület érdekében nem volna teljesithető.

A nemzeti kereskedelem és a munka volt még beszédének két kimagasló része. Az utóbbira valóságos himnuszt énekelt, ő a munka embere. Tapssal és éljenzéssel fogadták a figyelemreméltó beszédet.

Utána a miniszter a vitát hétfőre halasztotta.

A spanyol-amerikai háboru.

A karlisták akcziója.

Madrid, julius, 16.

Don Carlos proklamációját várják. Weiler tábornagy lemondott tervezett utazásáról.

Madrid, julius 16.

Don Carlos főügynöke a szolferinói herczeg ma ide érkezett, hogy a karlistákkal tárgyaljon.

A béke tárgyalások.

Madrid, julius 16.

Egy magas állásu politikai személyiség a Vossische Zeitung madridi levelezőjének azt mondta, hogy Spanyolország már teljesen ki van merülve. A béketárgyalásokat már valószinüleg meg is kezdték. Zavargásoktól az országban nem kell tartani. Az ország teljesen fáradt és nyugalom után vágyik. Az adófizetők nem kivánnak több terheket viselni és az alsóbb osztályok is őrülni fognak, ha a gyarmati háboruba nem kell több emberanyagot szállitaniok. A köztársasági pártok szét vannak forgácsolva, a Karlisták pedig sokkal gyengébbek, mint ahogy gondolják. Remélik, hogy Amerika nem fog tulságos követelesekkel fellépni.

Mi lesz?

Páris, jul. 16.

Madridból érkező hirek szerint a republikánusok nyugodtan viselkednek. A karlisták megtartása azonban nyugtalanitó. Don Carlos emisszáriusai bejárják az országot. A karlisták szervezete meglehetős teljes. Minden városban képviselőik vannak és a vidéki papság is támogatja őket. Don Carlos egyszerü parancsa elég volna arra, hogy különböző helyeken nagyszámu bandák bukkanjanak föl. A kormány kész ez eshetőségnek utját állani és az országban 200,000 főnyi hadsereggel rendelkezik.

Kuba átadása.

Madrid, julius 16.

A mikor a miniszterek eltávoztak a minisztertanácsból, kijelentették, hogy a Santiago de Kuba átadásáról szóló hirt még nem erősitették meg, s hogy kételkednek is a valóságában. A kormány Blanco tábornagytól, táviratokat kapott, a melyeket azonban teljesen titokban tart. Az alkotmányos garanczia fölfüggesztése következtében a táviratokat szigoru czenzura alá vetik, sok táviratot nem is küldenek tovább. A rendet Spanyolországban sehol sem zavarták meg.

Washington, julius 16.

Mac Kinley elnökkel folytatott hosszabb tanácskozás után Alger hadügyminiszter kijelentette, hogy az amerikaiak el vannak tökélve arra, hogy nem teljesitik a Santiagóban levő Spanyoloknak azt a kivánságát, hogy fegyvereiket magukkal vihessék.

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1898. Julius 18

Le veled szerelem!

— Saphir után. —

Elmehetsz szegény Szerelem! Már nem vagy varázskirálynő!

Mindenhatóságod kormánybotja kezeid között porlatag, holt fává korhadt és hamuvá vele! A jelen józan, okos nemzedéke bele fáradt magát személyeid harmatos, szerencses igáját!

Most már nem szeretnek, reflektálnak, nem ábrándoznak, nyerészkednek, nem égnek, füstölnek! Szélsapkád álomképei nem ragadnak vakon az ifju életen át! Nem! Utaikat gyorsan és biztosan vezet a választott czél felé a gőz!

Szerelem! te gonosz károrvendő szellő, ki áldozatainak világos lelki látkörére a vakság ködhálóját vonja, s velök tova rohan a képzelet 7 mértföldes csizmájával: tul a jó, hű valóság határkövén; hogy a kétely, a csalódás sápadt tengerébe merüljenek! Harpiái! ki öldöklési dühtől telten mérges körmeidet a halandó fenndobogó keblébe ütöd és soha nem szünő szomjuisággal a legnemesebb velejét és legforróbb szive vérét szivod. Szerelem te! A helyes irás ős ellensége! 1000 szerelmes levél, helyes irási hibák miatt kigunyolt ártatlansága ellened az égre szerencsétlent fekete láz képzelgéssel eltöltöd, hogy feltünek a költészet szülő székére: honnan a muzsa ligetbe beorditják kötött s nem kötött, könnyü s nehéz szellemtermékeiknek a hosszan türő közönségre nyilvános botránnyal rákényszeritik?!?

S nem te vagy-e, ki e földi pálya mosolygó része helyett, ez enyhe szállóból az örök haza hosszu utján szivesen sötét Bedlámot*) alkotnál?

S nem te csinálsz-e rideg szivvel helyet e 3 dämon: a Hiuság, Gyanu és Féltékenységnek? Kik a büszke ifju s ártatlan szüz lelki békéjébe e mérges ürmöket emésztő, forró cseppekben csepegtetik?

S nem nyugosznak mig el nem öltek? —!

Mert szeretni, mondja Jean Paul csak az Ördög és az Isten képes; mert ha a személy, kit szeretni kell, jelen nincs — vagy (a mi még megy) a halál által feloldva van, a kevés mézes napok után, ólom éveink következnek, s igy csakugyan ugy telnek el az évek, mint nekem egykor egy éjjelem az Alpok között, a szabadban csillagos ég alatt: fele husbeli csekélységemnek a tüznél megsütve, s a másik fele az alpesi fagytól érzéketlenségig megdermesztve.

Azért ti mind, kik szánandón megvagytok terhelve avval, mit a világ s költők szerelemnek neveznek, ti balga szüzek, kik magatokat, hogy ugy néztek ki, mint a 7 szük esztendő! És ti sáppadt, holdvilágos érdemkeresztesei Don Quichotte könnyü hadának, hányjátok le magatokról szerelmi gond s örömeiteket, szerelmes leveleiteket, igéretek s eskükikel, melyeket ugy sem tartanátok meg! Szerelmi verseitek, tyrádaitok s öngyilkosságtokkal, holdfény, Arkadia, halál, s öröklét-tel. —

Igazán! Jobban volna, ha a Lettres d'amours jótékony papilottok gyanánt borzos hajaitokba repülnének, s minden szerelmes stanzátok egy közhasznu fidibussá metamorphisálódnék!

Bár szeressetek! De nem ama szerelemmel, mely váltott utlevéllel utazik, nem azon szatócs szerelemmel, mely csak szerencsétlen saját énjét akarja a szeretett személyen letétbe helyezni, mi helyett elég önösen ama másnak énjét alkudná el? Nem ezen szük keblü önös szerelemmel, mely egész világát egy egyes ember kebelében keresi s találja fel? s a felett az emberiség s világot elfeledni! Hanem forrón hevülni tudó, fenndobogó kebellel, ama magas, mindent átölelni tudó örök szerelemmel, mely viszhangja, — viszfénye amaz örök szerelemnek, mely szellemek s csillagokat alkotott.

Csak a pulya, kinek balga tekintete nem képes felhatolni az élet ürjébe, a milliárd Hesperida termékekre, melyek végtelen ágain arany fénnyel tündökölnek, csak az képes szánandó elégedettséggel a vak dióval játszani, melyet a fa alatti fűbe esve lelt, ellenkezőleg a nemesen büszke, életerős ember számtalan tárgyával bir az érzelemnek, s fennszárnyaló vágyai gazdagon patakzó forrása még sem lesz olyan szegény! Szereti az Istent s évszázadok óta megőszült s mégis örök ifju papnőjét, ki ezüst fényü csillagszemeivel, a föld gyermekei éjji nyugalmába tekint — a természetet — és Evangéliumot, melyet az öröklét kővesszőjével vésett az ember kebelébe, a — vallást; szereti a hazát, a békét, dicsősséget, igazságot, szereti a hűbarátot, kinek kebeléből e gazdagon felszerelt hangszerből, az ember saját öröme, saját fájdalma, bizalmas rokonhangokban viszhangzik! Szeret, sőt dolgokat, mit sokan nem is igen türnek, mint felvilágosodás, szabadelvüség s igazságosságot s éppen olyan forrón, — s őszintén szereti az ég leányát a költészetet, — mint megveti s gyülöli: váltott fatytyát, a szédelgősséget s szereti, mint minden, ki hozzá fej s szivbeli érzékkel bir, a mindenható zenét, mely az elbüvölt lélek s fül elé tárja a hangok ezerszinü arany szivárványját; s a müvészetet minden alak s formában, s a rózsaszin köntösü iker testvéreket, kik az élet egyhangu kalendáriumába nem egy tarka vasárnapot szőttek, a vidámságot s a kedélyt! A nőket? De nem mint vágyteljes kéjencz, szerelmes könnyek hagyma lugjába förösztve, az álérzés puha keféjével bevonva...

Ujból le veled szerelem! Bolygó tüz, mely szegény vándort lecsalod a kitartó törekvés biztos utjáról, az ámitás sötét tömkelegébe, s legfájdalmasabb csalódásokéba! Álarcz, mit az önzés s kaczérság feltalált, hogy a gyanutlanul bizó emberiséget felültesse.

Szerelem, rövid elillanó farsangi álom, dragán vagy megvéve az élet szürke hamvazó szerdájával, mikor semmi más emléked nem marad a kebel ürességénél. Alattomos kufár, ki a rövidlátó játékost odaviszed, hogy rózsa kora egész gazdag virágkoszoruját, a vele született költészet teljes kincsét egyetlen egy betétre befektesse?!

Öldöklő vérszopó te szerelem! a mult századok sötét folyamából, az általad könyörtelenül odadobott áldozatok szivs vérkönnyei áthatolnak hozzánk, napjainkig is. Ki küldé a kigyót, mely Kleopatra virágéletét megmérgezé? Ki szánta a kétségbeesett Didót máglya halálra? Ki dőfé a gyilkos tört Riccio bizó kebelébe? Ki villogtatá kérlelhetlenül a bakó bárdot Stuart királyi martir feje felett? Ki veté Olaszhon kedvencze s büszkeségét, Tassót, a költészet diszköréből, a börtön emesztő éjjelébe? Ki köszörülé az öldöklő vasat, mely Werther meleg kebelének egy csapással véget vete! s még most is ki az, ki a zene s költészet szép kötésü dolgozataiként tevékeny kézzel, a számüzött zsidónőt vagy, mint a gallasi szent berek Sibillájának a máglyát rakja fel? Te, és mindig csak te!!!

A hajdani római szent birodalom, minden kinos törvénykezési irata, s mi még több, 100 meg száz Hugók s Dumás-k élczszelleme sem képes csak 9-ed részét sem a rossznak s számtalan szörny tettnek felszámlálni, mit kebleden nagyra nevelél!

Te azt szeretnéd, hogy az emberek fájdalom s bánat könnye, szegény jó öreg Herodotoshoz hasonlólag soha ne fogyjanak, de nem bölcsesség, hanem őrültségből!

Hála a felvilágosultságnak! Átok emlékedre! Elmult időd! Romokban hever a bálvány, mely körül vitus tánczot járt elmult századok évein a szegény emberiség! Látszólagos világ megmentője nem állod ki a próbát te! s az értéktelen üvegkő szolgáljon másnak hitvány játékszerül. Már nem sokára csak holt könynyek jelentik, volt uralmadat, s béke fog lenni a széles földtekén! (Oh igen!)

Le veled szerelem! Le veled!

*) Bolondok háza Londonban.

Gyilkossággal vádolva.

— Angolból forditotta: **Amica.** —

Prólog.

XVII.

(Folytatás.) (51)

Igen — van valami és a detektiv szeme rögtön észre veszi.

Csak egy kis négyszögletü darabka és meg van perzselve.

Az egyik oldala barna és a másik sárga, de az irás, ámbár megfakult, még mindig olvasható volt.

— Sokkal kisebb, mint hogy sok haszát vehetnénk — jegyzi meg Crocker ur, a csalódás sóhajával; de az irás a Thornbury ur irása.

— Ennyi az egész? — kérdi Pali.

— Igen ennyi az egész.

De a detektiv a padozatra szórt megfeketedett hamu között kutat.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Negyedmilliós sikkasztás.

A szinhely ismét Arad, ez a gyászos névre jutott alföldi város.

A legujabb sikkasztásról ma ezt a tudósitást vesszük:

Arad, jul. 17.

Krivány János árvaszéki pénztáros nyári szabadságidejét mindig külföldön szokta tölteni. Most sem tünt fel tehát, a mikor a belügyminisztériumtól utlevelet kért és a tengerpartra készül. A magas állásu köztisztviselőhöz gyanu sem fért, a vármegye urai a legmesszebbmenő bizalommal tüntették ki s a polgárság körében is általában kátói jellemü embernek hitték, a mi annál természetesebb, mert életmódja példás és egyszerü volt. Csak azok, a kik legközelebb állottak hozzá, látták azt a pazar fényüzést, a melyben családja élt. De erre is megtalálták a mentséget. Azt mondták, hogy felesége kivánja igy és a maga vagyonából teszi. Krivány tényleg nem is költött másra, mint a családjára, szerényen, szinte kopottason járt, mulatságon, szinházban nem igen látták, szükszavu, komoly ember volt.

Ki sejthette volna hát, hogy mindez csak komédia és arra való, hogy teljes bizalmat gerjesszen az árvák pénzének kezelője iránt? Valóban, gondolni sem mert rá senki, hogy Krivány egy közönséges csaló, a ki a nyári vakácziójáról sose akart többé visszatérni.

Elutazása előtt a felületes pénztárvizsgálatnál mindent rendben találtak. Legalábbugy látszott, hogy nincsen hiány, mert a pénzcsomagok, — a mint futólag megnézték — számszerint együtt voltak. Az árvaszéki elnök ugyan gondolt rá, hogy tüzetes vizsgálatot tart, de ez csak az utolsó perczben jutott eszébe s Krivány ezzel tért ki előle:

Már nem érek rá. Csomagolva van mindenem, délben utazni szeretnék. De ha tetszik! . .

Az elnök nem is forszirozta tovább a dolgot, annyira megbizott a pénztárosban.

Sógorának Pármann József pénzügyi titkárnak egy levelet adott át, azzal a kikötéssel, hogy ne bontsa föl azt szeptember elsejéig s kedélyesen megjegyezte, hogy „olyan meglepetés van benne, a minőre senki se számit.“ Aztán bucsuzott s utra kelt.

A napokban Urbán Iván ügyvéd, az Almai-örökösök gyámja bejelentette az árvaszéknek, hogy egyik gyámfiát, Olivért, nagykorusitani akarja. Az iratokat rendben találták és a kaszszában is meglelték azt a két csomagot, amelyben Almai Olivérnek 290.000 forintos jussa földhitelintézeti kötvényekben volt elhelyezve. De amint a csomagokat kibontották, nagy megdöbbenésükre csak értéktelen papirdarabokat találtak bennük s csak fölül, a fölületes ellenőrző megtévesztésére maradt ott két valódi kötvény.

Urbán Iván a főispánhoz sietett, aki azonnal elrendelte a vizsgálatot. Amint a dolog nyilvánosságra került, Purmannak is eszébe jutott sógora gyanus jóslása, meg az a furcsa levél, amelyet rábizott. Fölbontotta hát a boritékot nem csekély meglepetésére 15.000 forintot talált benne, meg egy irást, amelyben Krivány arra kéri, hogy ebből az összegből gyámolitsa a családját, mert ő Amarikába szökött.

Purmann a levéllel a főispánnál jelentkezett. A vizsgála ekkora már amugy is kétségtelenül megállapitotta, avgy Almai Olivér örökségét Krivány sikkasztotta el, sőt hogy ezen a 259.000 forinton kivül 10.000 forintnyi letétpénzt is magával vitt.

Ma érkezett Hamburgból egy levél, a melyben a bünös árvapénztáros azt irja a sogorának, hogy már hajóra szállt és utban van az ujvilág felé.

Ennek daczára az aradi rendőrség, amely a tőévényszéknél tett följelentéssel egyidőben kapta a meglepő bünesetről az értesitést, táviratozott a kikötővárosba, hogy ha még lehetséges, fogják el a sikkasztót. De távirat ment Tusnádra is, ahol Krivány családja nyaral és a melynek hatóságát az aradi rendőrség arra kéri, hogy haladéktalanul tartson házkutatást Kriványék villájában. Ennek eredményéről azenban éjfél utánig semmi hir se érkezett Aradra.

„Saison mort“.

— Elmélkedés. —

Csend van . . .

Ilyenkor, kánikula idején, mikor megszünik az ádáz küzdelem a sógorok Reichsratjában; az utolsó „igen“ is elhangzik mamelukjaink ajkán, mikor megjelenik az ujságok hasábjain a fiumei czápa, a stereotip csodagyermek, a hagyományos tengeri kigyó és a számtalan kövér kacsa, szóval mikor a szegény ujságiró ökölnyi izzadság csöppeket morzsol szét homlokán, abbeli aggodalmában, hogy nincs hir, nincs ujság, nincs a mivel a lapot megtölteni, ez az évről évre beköszöntő korszak, a holt, másnéven ugorka saison!

Csend van . . .

Olyan jól esik e csendben — mikor a napsugár vibrálva festi aranyosra a komlólugas indáit, a jó hüvösön heveredve, élvezni az absolut csendet és álmodozni jólétről, boldogságról, szabadságról . . .

Agyamban ezer meg ezer gondolat kergeti egymást, a mint végig gondolom a mai állapotokat és felugordva irok; irok lázasan, egy rémlátó izgalmával, olyan dolgokat, melyeknek, ha valaha napvilágot látnának, nagyon rosz következése volna.

Hanem aztán megint eléveszem a jobbik eszemet.

Minek jajgatni? Minek kétségbeesni? Hát vajjon az, a mit egyes ujságok világgá kürtölnek, inségről, kétségbeesésről, moralis dögvészről, mind igaz-e? Vagy csak a kormány elleni guerilla harcz az ellenzékiek ilyes feljajdulása?

Megfontolom a dolgokat, végig nézek lelki szemeimmel a hazán és ujra meg ujra csak azt látom, hogy a sötét hirek igazak.

Magyarország! Mi ez? Üres czim. Franciaországot francziák, a németet németek lekják; hát Magyarországot? Nálunk a ki nem dákóromán, zöld szász, pánszláv, az ur vagy szocziálista, földosztó. — Széles e hazában kegyelmes urainkat és azok tollnokaikat (uj szó; értsd alatta az olyat, ki a kegyelmes urak szekerét tolja) kivéve talán nincs ember, ki megelégedett vagy épen boldog volna.

Nézzünk széjjel a hazában, itt a saison mort, tegyünk egy kis kéjutazást. — Jertek kegyelmes urak, tartsatok velünk. — Hanem ezen időre tegyétek le pártpolitikai szemüvegeteiket, mert hiszen a bajok oly nagyok, hogy bizony mondom, szabad szemmel is meglátjuk azokat, ha akarjuk.

Elindulunk, s beutazzuk a hazát. És ugy találjuk, hogy mindenütt csend van.

Halálos csend. — És e csendben nem hallszik más, mint egyes tajtékzó száju hienák orditása, a szegény halálra gyötört nép elnyomott sóhajtása, csendőr szuronyok pengése, egyes lövések dörgése és utána a szegény népboldogitónak utolsó hörgése.

A nép pedig boldog, semmi baja. — Hiszen a szegény paraszt jól tudja azt, hogy neki első sorban kötelessége mindenkinek kezet csókolni, a ki kabátot visel, nem — még ennél is nagyobb kötelessége az adót fizetni pontosan, — mert ha nem, jönnek az „urak“ megütik a dobot és elviszik a parasztnak a vánkosát, elhajtják lovát, tehenét, hogy kiteljen az adó, no meg a „kiszállott“ urak bőséges napidija.

És ez jól van igy! Parasztnak minek a vánkos? Ha meg lova nincs, annál jobb reá nézve, vegyen magának a mezei munkához gépet, utazzon vasuton, legalább czivilizálódik. Ha meg pénze nincs, menjen dolgozni, a kegyelmes uraknak szükségük van munkásra, fizetik is tisztességesen, ugy, hogy a ki a reggeli pitymallattól késő estig munkában áll, megkereshet annyit, hogy nem hal meg éhen, főleg, ha ott áll a háta megett a zsandár.

Hanem a nép csöndes . . . nem tud panaszkodni, csak érezni . . . Gyüjti magában, az elkeseredést és rettenetes lesz ama nap melyen a visszafojtott nyomor ki fog törni, de ne féljetek kegyelmes uraim, ez még sokára lesz, nagyon sokára.

A végitélet napja nem fog oly hamar kitörni.

A kinek nem tetszenek az állapotok, az menjen püspöknek. Ez igen jövedelmező és kényelmes foglalkozás.

Mi pedig hagyjuk a parasztot, hadd jajgasson, hadd szidja a pellagrát, jégesőt, végrehajtót, zsandárt és más Isten csapását, mossuk kezeinket; hiszen ezekről mi mind nem tehetünk és utóvégre is az uzsorásnak, bőrziánernek is élni kell.

Menjünk tovább. Milyen kellemes kép tárul szemeink elé — Deputáczió, parádéz durrogás, zászlódisz fogad bennünket; nem kell tudni, hogy e lelkesedés, ez öröm mindmind csak a hatóság ennyi és ennyi számu rendelete kapcsán van igy. A minket váró közönség a kirendelt hivatalnokok; mig a szegény kis-iparos otthon ül, zsebre teszi a kezét és ha az ott ökölbe szorul, ki látja azt?

Nem veszitek észre, kegyelmes urak, hogy a kir. tanácsos jelöltek éljenzését, a hivatalos lelkesedést mennyire felül mulja, tulkiáltja a csend, a saison mort halálos csendje . . .?! Hát hadd duzzogjon a csizmadia, hadd mozogjon az asztalos! Mit akar? Ennek is állami szubvenczió kéne? No hiszen még az volna a szép. Nem elég, hogy egyes, a nép boldogitására fenntartott ugynevezett hirlapokat szubvencziónálunk, most még a szurtos csizmadia is ide tartja a markát; hoczi nekem is! Hanem mi jól tudjuk azt, ugye uraim, hogy az iparosnak nem kell segély, van elég rongyos bagaria talpalni való.

Még jó, hogy a parasznak nem telik ujra, mert különben azt is a módos gyárosoktól szerezné be és Filcsik uram éhen veszhetne. Lám, milyen szépen kiegésziti egymást a mi nemzetgazdasági politikánk? Nem szabad a parasztnak vagyonosodást engedni, mert akkor az iparos éhen veszne; ha meg az iparos volna jó módu, nem volna ki a nyomorgó paraszt bagariáját megtalpalja. A világ rendje ilyen. Ezen változtetni nem lehet, nem is kell. Induljunk. Következik a bureauk világa. Nagy urak vagyunk, nem állunk meg a dijnokok szobájában; és ennek ők örülnek a legjobban. Olyan rongyosan, kiéhezetten meg sem is tudnak állani kegyelmes szinünk előtt. Megyünk be egyenesen a hivatal főnökéhez!

Itt aztán otthon vagyunk. Ez a mi világunk. Az ugynevezett korrupczió, stréberkedés, kéz csókolás, hizelgés világa, mely a milyen dölyfös lefelé, ép olyan térdet fejet hajtó fölfelé. Itt aztán megtudjuk a valót. A paraszt boldog, csak daczos; az iparos dusgazdag csak szemtelen, el akarja előlünk harácsolni a konczot, melyen mi olyan szépen élődünk.

Nincs sehol baj. Tejjel mézzel folyó Kanaán Magyarország; a hivatalnokokat szeretik, mert félnek tőlük, a nép nem éhes, mert már megszokta az éhezést és ha éhes is, annál jobb, legalább a kenyér után való harcz közben elfelejti, hogy neki még nagyobbra is joga van.

És a ki még is lármázik annak ott a börtön, a csendőr pulver und blei; egy kis lárma a nagyszáju ellenzéki ujságokban aztán megint csend lesz, a saison mort halálos csendje. . . . . És, ha megint eljön az ősz, összegyülnek a honatyák. Ti kegyelmes uraim, beszámoltok utatokról, elmondom, hogy boldog a magyar és a hazában csend van. A hátatok megett ülök, jámbor mosolylyal fogok rábólintani: . . . Igen . . . oh, igen, boldog! . . . csend van . . . nyugalom és csend.

E—nt.

A Petőfi ház felszentelése és átadása.

Fejéregyháza, jul. 17.

A nemzet koszorus költője, a nap vidám verőfényén bizonyára boldogan tekintett égi honából arra pontra, a hol a köztudat szerint hamvai pihennek.

Tündéri varázslattal gyönyörü alkotást létesitett ott egy főuri nő, a kit a nemzet geniusa megihletett arra, hogy az egykori csatatéren, a hősök hamvai felett, a hol a szabadságharcz lantosának porai nyugosznak, költői remek müvet alkosson.

A Petőfi szobor leleplezése alkalmával, a mult évben, a fejéregyházai temető felett emelt honvéd emlék körül egy sártenger volt a terület.

Haller Louise grófné Fejéregyháza urnője engedélyt kért arra, hogy ő itt parkot létesitsen és ennek, valamint az emléknek egy házat épitsen. A szobor bizottság örömmel megengedte.

A grófné tervezett, alkotott, épitett. Ő maga vezetett minden munkát, minden berendezést. Most, midőn minden készen volt, át adta a nemzetnek.

A mit átadott, az csodaszép alkotás. A szobor körül a hamvak felett gyönyörü park, a körül keritett terület közepén a piros fedelü, zöldre festett, czinnal épitett, tornáczczal ellátott Petőfi ház. Bent a Petőfi szoba, egyszerü, székely stilü butorzattal. Az asztalokon a temetőben talált ágyu és puskagolyók, egyik elhamvadt hős gyürüje és egyéb ereklyék, a vendégek nevei beirására szolgáló emlékkönyvvel. Az ablakokon székely függönyök.

A másik szoba az őré; lakás külön fedél alatt gazdasági melléképületekkel, kerttel s az utolsó szegig mindennel fel van szerelve.

A grófnő azzal a kötelezettséggel adta át mindezeket, hogy a mig ő él, ezekre gondja lesz. Halála esetére az őr járandóságaképp adományozott területet, mint az emlékhez tartozó közvagyont telekkönyvileg biztositja. E szép adomány átvétele történt meg tegnap. Az átvételnél jelen voltak:

Sándor László főispán, gyulafehérvári Somogyi István vaskor. rend lovagja, alispán, Balázs Imre ev. lelkész, mint a Petőfi szobor bizottság tikárja, Dancs Bertalan kir. tanfelügyelő, Somogyi Albert birtokos, Weisz József r. k. esperes plébános, mint a ház beszentelést végző lelkész. A kolozsvári orsz. tört. ereklye muzeum képviseletében megjelent Kuszkó István, a muzeum igazgató öre. Jelen voltak továbbá Szoboszlay Károly nyug. alispán, a Petőfi siremlék bizottság alelnöke.

Dely Elemér, Benedek Mihály, Kovács János, Eisenlohr Ulrik, Filep Elek, Nagy Elek, Szieghart Elek, Böjthe Miklós, Keil Ottó, Gábos Dánes, Náztury János, Müller Imre, Csiky N. tanárok, László Ferencz körjegyző, Dobos József, Bartha János, Nagy Lajos, Radnóthy Adolf, Fehér József, Kiriák József stb. A hölgyek részéről megjelentek:

A mű alkotója Haller Louise grófné, leányaival Erzsi, Melanie, Ella és fia Richárd. Le Gay ezredes özvegye, Aichelburg bároné leányával Adriennel, özv Literáti Ödönné Ilonka és Judit leányaival, Both Berta, Steuczelné Margit tanitóné, Nagy Lujzika és Leontin, özv. Kruszinszky Antalné, Radnótiné és leánya, Krenner Aranka, Böjthe Miklósné, Lászlóné s leányai, Dancs Bertalanné és leánya, Filep Ilonka, Bartha Jánosné, Dobos Józsefné, özv. Csegezi Lajosné, Kiriák Józsefné, Gábos Dénesné s. t. b.

Az ünnepélyt az r. k. esperes házszentelése és áhitatos imája nyitotta meg. Ezután Eisenlohr Ulrik pénzügyigazgató helyettes, a főispánhoz intézett szép beszédben mondotta el, hogy midőn ezt a szép művet a grófnő a nemzetnek átnyujtja, boldog emlékü édes atyjának, ki küzdött szenvedve a hazáért és mint nemes szivü arisztokrata élete végéig munkálkodott annak érdekében akart emléket emelni azzal, hogy mit édes atyja szoborral megkezdett, azt ő ezzel betetőzte.

Sándor László főispán kedves kötelességének tartja az egész nemzet nevében hálafejezés, adni a hálának, a páratlanul nagyszerű szép ajándékért. Ő azt hitte a mult évben, hogy az országos ünnepélylyel működése van fejezve. Most látja, hogy kellemesen csalódott. A grófné a sártenger helyébe szép kertet varázsolt, müvészi kivitelü és berendezésü lakóházat teremtett, melynek megalkotásánál párosult a tudás az ihlettel és a nem hivalkodó, de cselekedni tudó honleány erényekkel. Gond fogja el őt most, ki fogja ezt a müvet fentartani? Erre ismét alapot kell teremteni, és ki kellkérni az egész ország jó indulatát.

Másrészről örömét fejezi a felett is, hogy most már nem csak Skariatinnak, hanem a mi hőseink emlékének is van háza.

Kéri a Mindenhatót, hgy a nemes grófnőnek gyermekeiben pótolja vissza mindazt az örömöt, a mit a nemzetnek ezzel az ajándékkal szerzett. Zajos éljenzés követte a főispán szavait.

Ezután a házat, a parkkal és emlékkel Holdner Károly fényképész lefotografálta.

A grófnő az ünnepély végén, a parktágas udvarán terittetett s gazdag ozsonnánál ült a társaság, melynél Somogyi István alispán és Eisenlohr Ulrik meleg szavakban köszöntötték fel a Petőfi házat megalkotó grófnét.

Kuszkó István inditványozza, hogy ez a szép társaság, a mai neveztes ünnep emlékére tegyen kötelező igéretet, hogy 10 évet mulva ezen a helyen ismét összegyülnek a hozzátartozóikkal és ismerőseikkel. A társaság lelkes éljenzés mellett elfogadja a javaslatot, megbizza javaslattevőt, hogy gondoskodjék, hogy 1908. jul. 31-ére e társaság minden tagja ideje korán összehivassék. A grófnét felkérik, hogy az ünnepélyről szóló jegyzőkönyvbe ez a megállapodás is befoglaltassék.

Muzeum őr, ezután az ünnepély jegyzőkönyvét megszövegezvén, azt a Petőfi szobor bizottság elnöksége, az adományozó grófnő valamint a megye alispánja aláirták.

Ezzel az ünnepély véget ért.

*

És most, a Petőfi és társai hamvai fölött, egy olyan idealisan szép park és a látogatók pihenésére barátságos ház fogadja a vándort, mely mindenkire azt a benyomást teszi, hogy alkotója a félszázad év emlékére a nemzet méltóságának s a költő nagyságának megfelelő müvet teremtett.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, julius 18.

Kérés.

Nemcsak a gazda közönséget, hanem az ország minden lakóját ez idők szerint semmi sem érdekli jobban, mint az, hogy **milyen lesz az aratási eredmény?**

Azért tisztelettel kérjük gazda olvasóinkat és levelezőinket, sziveskedjenek az **„Ellenzék“**-et koronként az aratás eredményéről egy pár sorban tudósitani.

Lehetőleg arra a kérdésre kérünk feleletet, hogy **holdanként** milyen mennyiségü és minőségü **buza, rozs, árpa, zab** termett?

— **A szinház renoválása.** Többször emlitettük már, hogy Bölöny József, a kolozsvári Nemzeti Szinház áldozatkész intendánsa, a korpott téli szinház összes helyiségeit, nézőterét renováltatja a saját költségén. A munkálatok szorgalmasan folynak. Megnézhetik az eddig készen levő munkálatokat és örömmel irhatjuk, hogy a szinház olyan csinos és diszes lesz, hogy a közönség alig fog őszszel ráismerni. A tetőzet festése és aranyozása már be van fejezve; igen szép és diszes. A páholyokhoz vezető lépcsőház izlésesen ki van festve. A páholyszékek aranyozása és festése, valamint az egész szinház ujra való festése most veszi kezdetét. Az ülőseket is kifogják javitani, de még nem kezdték el. A szinház régi előfüggönye, mely becses ereklyéje a szinháznak, ezután is meg fog maradni, de mivel kopott, egész ujra át fogják festeni. A felvonás közök alatt lecresztendő függöny egészen uj lesz. A zenekart is le fogják kissé mélyiteni s esetleg a szinpadot is. Az udvaron a diszletraktárat kibővitik. A munkálatok ujabb mozzanatairól időnként ezután is értesiteni fogjuk a közönséget.

— Ez itt bőr volt, és nem papiros, — mondja, a mint egy megszenesedett darabot forgat, mely nem esik össze, a mint tartja, és közelebb viszi a világossághoz. Azt gondolom, hogy egy itató papiros nagy könyvnek a fedele, — mondja. Sikerül neki az összetapadt tömeget kibontani, aztán azt mondja.

Ez csak a fele része.

Crocker vissza megy a tüzhelyhez. Az keskeny, és két tégla van melléje helyezve, valószinüleg gazdasági szempontból. Ezeket ő kiveszi a helyükből és mögibük néz. Ekkor egy félig elfojtott kiáltást hallunk, és ő valamit huz ki onnét, és az ablakhoz siet vele.

— Mi az? — kérdezzük mindnyájan.

De nem sokára láthatjuk magunk.

Az itató papirosos könyvnek a fele, egyik végén megperzselődött, de máskülönben ép, és annyi évek óta a tüzhely mellett levő téglák közé ékelődve volt elrejtve.

Crocker ur a lapok között fekvő papirosokat vizsgálja, és mi hallgatva, de türelmetlenül várakozunk.

— Nos? — kérdi a férjem végre. A felfedezésnek van valami fontossága?

— Ez a Thornbury ur bünének a teljes bizonysága.

A könyv négy levelet tartalmaz, ezekből kettő a Ladi Denham kéziratában van, egyet Thornbury, és a negyediket Freda irta. A Lady Denham levelei rövidek, az elsőt a halála előtt három héttel irta, és ez a tartalma.

„Édes Denham — kérésedre egy száz fontról szóló checket küldök. Ez a harmadik száz font, melyet az utóbbi fél év alatt küldtem. A következő alkalommal kérj — de ne fenyegess! Tudom, a nélkül, hogy te mond, hogy ha megtagadom a követelésedet, a szegény Mili fog szenvedni. És most ezt a pénzt azzal háláld meg, hogy légy jó hozzá. Szeretném, ha tudatnád velem, hogy a feleséged hol van, és ha megengednéd, hogy ő irjon nekem. De azt hiszem, hogy akár egy követ kérjek.

Nagynénéd

Denham Thyrza.

A következő levél ez után három nap mulva volt irva, és a Thornbury Denham neve aláirását birja.

„Kedves Nagynéném — köszönöm a pénzt. Az a hir jutott hozzám, hogy Burnsideban egy uj leány bitorolja az én helyemet a néném szeretetében, és azt hallom, hogy néném halála esetében vagyonának nagy részét e leánynak szándékozik hagyni. Át kell szaladnom, hogy ezt az ujságot tudassam Milivel, reménylem, hogy kötelesség szerüleg örülni fog, hogy láthat — de kételkedem benne. Ha néném szegényeknek akar hagyni benünket, akkor Milinek rögtön ki kell költözni a jelenlegi kényelmes lakásáról. Én azt hiszem, hogy az az elmélet, hogy ő aszkórban van, teljesen alaptalan, miután ugy látszik, hogy szivós élete van, és tulélheti a nénémet és engemet. De Milinek a szellemi képessége megfogyatkozott. Ha közelibe megyek, azt képzeli, hogy rosszul szándékozom bánni vele.“

Kellemes nekem, nem de? Én azt gondolom, hogy szigorubb bánásmódra van szüksége; az az orvos, a kinek a családja körében van most elhelyezve, tulságosan engedékeny és lágy hozzá. De ha az a szomoru kilátás van előttem, hogy Lynde kisasszony lesz néném örökösse, nincs módom benne, hogy Milit a mostani helyén hagyjam. Egy olcsó elmekórházról hallottam, és azt gondolom, hogy Milit oda fogom küldeni. De bevárom a néném válaszát.

Szerető öccse

Thornbury Denham.

A harmadik levél csak egy héttel volt a gyilkosság előtt irva, és néhány sorból állott.

„Édes Denham, végrendeletemet a te javadra változtattam meg. Kérlek tudasd velem, hogy Mili hol van. Az égre kérlek légy jó hozzá; vagy engedd, hogy hozzá menjek és idehozzam.

Szerető nagynénéd

Denham Thyrza.“

— De ekkor még nem változtatta meg a végrendeletét, jegyzem meg és csudálkozó tekintettel nézek a férjemre.

— Ugy látszik, hogy kész volt vele kibékülni, mondja Crocker ur. Szándékában volt a végrendelet megváltoztatása, de hogy kibékitse az öccsét ugy beszélt a szándékáról, mintha az már megtörtént volna.

— Szegény asszony! — sohajtja a férjem. Milyen durva barom volt az az ember, és az most is! Hát a negyedik levél, mit mond?

Ezt Freda irta az ő oskolás leányos irásával.

A mint olvastam könnyek jöttek a szemeimbe. Ez a levél azon napnak a délutánján volt elküldve melyen Lady Denham meghalt.

„Anyám elküld hazulról, irja a leány, nem akarja, hogy addig maradjak itten mig ismét látom magát, de megigérte, hogy ezt a czédulát átadja magának.“

„Haragszik reám? azt mondta volt, hogy haragszik, de a szemei mást látszottak mondani. Denham, a kézcsuklómon egy csunya nagy kék sérülés van, ott a hol megfogva tartotta, mig megigértette velem, hogy nem szólok.“

„Lehetségesnek gondolta, hogy én beszélek arról? Tudni kellene, hogy ezerszerte készebb volnék meghalni, mint, hogy magának ártalmára legyek. — Denham, én soha — soha sem szólok arról, — soha egy szót sem!

(Vége következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școala - BCU Cluj-Napoca.

— **Valahára!** Már már — tengeri ...vá nőtte ki magát Kolozsvár főterének ...dése. Ismeretes mindenki előtt, hogy a mult év nyarán már elhatározta a ...ényhatósági bizottság, hogy a Főtért rendezi. Meghatározták a magassági pontokat, döntöttek a járdák és szekérutak uj burkolata dolgában. Ki is irták a pályázatot a ...ezer forintot meghaladó munkára. Neve ...y főtéri háztulajdonos azonban több rendelkezéssel megakasztotta a végrehajtást. Végre a belügyminiszter e hó elején döntött a kérdésben s a leirat a mult héten érkezett meg a tanácshoz. Ez utóbbi azonnal ...bízta a vállalkozót a munkálatok végrehajtására. És most már jelenthetjük, hogy ...vállalkozó ma reggel tényleg megkezdte a munkát. Reggel óta sok munkás foglalkozik a kövezet felszedésével. Jó darabot már végeztek. Most tehát már reményünk van, hogy főterünk már szégyenletes állapotából mihamarább bejut abba a más állapotba, a mely után már régóta és teljes okkal vágyakozunk.

— **Piacz áthelyezés.** Kolozsvár ...rendőrhatósága arra tekintettel, hogy a ...ér rendezésének munkálatait ma megkezdik, az eddig a főtéren elhelyezve lévő ...ny, kenyér, élelmi szerek s más ipari cikkek piaczát a Belközép-utczába helyezte ...a már itt folyt a vásár. Ezzel kapcsolatban szükségesnek látjuk már most felhivni ...ács figyelmét a tanácskérdés végleges megoldására is, mert az átalakitás a főtér elárusitó helyül többé ugy sem ...lható fel.

— **Szilágyi Dezső gyásza.** Szilágyi ..., a képviselőhaz általánosan tisztelt elnöke nagy szomoruság érte. Édesanyja özv. ...yi Lajosné, szül. Lukács Anna, ma 80 ...korában Budapesten végelgyengülésben ...lt. Az agg urnő, kinek gyermekei közül ...ugán Szilagyi Dezső van életben, nőtt néhai Lukács György államtitkár ...okonságban volt Lukács László dr. ...yminiszterrel is. Temetése hétfőn lesz ...radon, — a hova Szilágyi vasárnap ...

— **Közgyülés a városnál.** Kolozsv. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi julius hó 21-én (csütörtökön) ...ig folytatólagosan a következő közgyűlést tartja mindenkor délután 3 órakor a vár...nagytermében tartandó rendkivüli közgyűlésre, melyre a meghivókat most bocsátja ki a polgármester. A közgyülés több ...ben szól: Tanácsi előterjesztés: a) a közvágóhidi léghűtő és mű...ő telep épitésére megtartott árlejtés ...yéről, — b) a légszeszlámpák és Auer-...aporitási módjának megállapitására ...ott bizottság tárgyában, — c) a városi ...atal uj szervezeti és ügyviteli szabályzatára vonatkozólag, — d) Sombory Lajos ...gyatéki ügyére vonatkozólag, — a ...ő hivatal több előterjesztése és kü...kérések egyesek és testületektől.

— **Élet az Erdőben.** Az idei nyár...ig a tegnapi nap volt jó formán az, ...ggal kérhetett helyet a mostani évben. Egész nap pompás, s a mellett eléggé ...szerű nyári idő volt, mely a közönség ...szét kicsalta a szabadba. A nyári ...helyeken kivül legtöbben a hójai erdőt ...keresték fel. Az erdőalja egész hosszában ...ott üdülő közönséggel. Enynyi népet ...lehet látni e helyen. Az erdő valóságos ...ngett a mulatók zajától. Két helyen ...kar is játszott, s a kirándulók egész ...ig tánczoltak. Már sötét volt, mikor ...ő csoportok is haza verődtek.

— **Gólyák a vonaton.** Igenis ...k és nem gólya, egyszerre több. Mint ...k irják, a következő eset történt a na...a Bpest-predeáli 508 sz. gyorsvonaton. ...gy csinos fiatal asszony utazott Eper...Nagy-Szebenbe. — Utközben hirtelen ...oszszullettt, később Gyéres és ...ció között szülési fájdalmak lepték meg ...ny asszonyt. Orvoe sehol sem volt már ...or egy derék kalauz sietett a szenvedő ...ségére. A szakaszból mindenki kisiet...a kalauz magára maradt a nővel, de ő ...hagyta kinlódni, hanem hozzáértő mó...ban elvégezte az ilyenkor szükséges operá...ot, ugy, hogy a gyermek megszületett. A ...ő tovább ment, de Tövis előtt ujból szü...fájdalmak mutatkoztak a szegény nőn a ...gyorsan táviratoztak orvosokért, igy ...nyedre is. Az orvosok azonban későn ...tak és ujból a kalauz sietett az asszony ...ségére. Egy második gyermek jött a vi...ra. De persze, minthogy sem orvos, sem ...nem volt jelen, a szükséges ápolás hiá...ban halvaszülöttek voltak. A nőt most ...ápolják, mig férje oda érkezik. A ...pedig, a ki a szegény asszony bor...ő szenvedésein oly sokat enyhitett, sőt ...is megmentette, megérdemli, hogy ne...ismerettel és elismeréssel emlitsük, Fried... Mihály a neve ennek a derék embernek.

— **Megszünt és uj vasuti megállóhelyek.** A kolozsvári vasuti üzletvezetőség tudatja, hogy az általános menetrendi hirdetmény harmadik részében közzé tett jelenlegi menetrend szerint, Balázsfalváról 2 óra 40 perczkor induló 601 sz., valamint a d. e. 9 óra 10 perczkor induló 502. sz. és este 7 óra 29 pkor induló 501. sz. gyorsvonat 1898. é. julius hó 20-tól kezdve Balázsfalva állomáson nem fog megállani. Ugyanazon naptól, — azaz f. é. julius hó 20-tól kezdve azonban az általános menetrendi hirdetmény III. részében közzétett menetrend szerint, a Küküllőszög állomásról éjjel 12 óra 22 perczkor induló 602. sz. és éjjel 2 óra 51 perczkor induló 601. sz. gyorsvonatok részére Küküllőszög állomáson rendes megállás rendszeresittetett. Ezen vonatoknál Küküllőszögön megállapitott s az általános menetrendben közzétett indulási idők változatlanul maradnak.

— **Eljegyzés.** Léczfalvi Bodor Ferencz dr. kézdivásárhelyi királyi közjegyző f. hó 14-én Stoóz fürdőn eljegyezte gidófalvi Gidófalvy Irmát, gidófalvi Gidófalvy István belügyminiszteri osztálytanácsos leányát.

— **Székely fiuk elhelyezése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara székelyfiukat ohajt iparos tanonczokul, helyi iparosoknál tanonczokul elhelyezni; az ez iránt jelentkezőknek az igartestület titkári hivatala f. évi augusztus 10-ig bővebb felvilágositást nyujt.

— **Jó dinnye.** Kondort, a dinnye királyt a napokban itt láttuk s mint halljuk, a hires debreczeni jó dinnye és szőlője eladási helyéül ismét az Angolkirályné szálloda bolthelyét vette ki.

— **Az „Országos Hirlap“**, Mikszáth lapjának megszüneséről keringenek különböző hiresztelések a fővárosi sajtóban. Most az „Országos Hirlap“ annak a kijelentésére szólit fel bennünket, hogy ezen hiresztelések rosszakaratuak és üres koholmánynál nem egyebek.

— **A királyné Nauheimben.** Bad Nauheimből jelentik táviratban. Szombaton délelőtt tizedfél órakor Erzsébet királyasszony Sztáray grófnő udvarhölgy kiséretében meg érkezett oda, a Taunus-hegység kies fürdőhelyére. A vasuton és a villáig vivő ut mentén sok nép várta a királynét, noha előre kérte, hogy ne fogadják zajjal, ünnepséggel. A királyasszony a legszigorubb inkognitóban, mint Hochenems grófnő jött. A pályaudvart a közönség elől elzárták s ott csak dr. Schott kezelő orvos, meg dr. Ortwein rendőrtisztviselők voltak. A felséges asszony hosszabban társalgott dr. Schottal, azután két szürkétől vont nyitott fogaton tette meg az utat a vasuttól a villáig, jobbra-balra köszöngetve a riadó üdvkiáltásokra. A villa elé is nagy tömeg gyült, spanyolfalakkal vették körül. Érdekes, hogy a királyné podgyásza közt nehány kerékpár is érkezett. — A felséges asszony igen jó szinben van.

— **Kossuth-emléktábla Szliácson.** A napokban leplezték le Szliácson azt a diszes emléktáblát, melyet a fürdőközönség állitott fel Kossut Lajosnak, abból az alkalomból, hogy Kossuth ezelőtt 51 évvel ott nyaralt. Az emléktáblát közadakozásból emelték a fürdővendégek. A leleplezési ünnepély alkalmával az egész fürdő ünnepi diszt öltött. A fürdői zenetársaság elénekelte a Himnuszt, ezután Turchányi Ödön besztercebányai ügyvéd lelkes beszédet mondott. Végül Répássy Mátyás alispán szólt a megye nevében s a fürdőközönség figyelmébe ajánlotta az emléket.

— **Az Esterházy—Picquart-ügy.** Bertulus vizsgálóbiró szombaton ismét kihallgatta Esterházyt és Pays asszonyt. Esterházy védője kijelenti, hogy Esterházynál nem találtak semmi terhelő dolgot. Több lap azt jelenti, hogy Esterházyt szabadon bocsátják, hogy megjelenhessen hétfőn a varsaillesi biróság előtt, mint tanu. Ugyanazt állitják Picquartra vonatkozólag is. Este a Liberté azt jelentette, hogy Bertulus vizsgálóbiró ma a főügyésszel az iránt fog értekezni, hogy Esterházy és Pays asszony szabadon bocsáttassék-e. Az Esterházyt védő lapok azt jelentik, hogy Cavaignac magához hivatta Bertulust, a ki annak hivatalát leverten hagyta el.

— **Gyürüs napfogyatkozás.** Hétfőn, tehát éppen két hétre a legutóbbi holdfogyatkozás után, gyürüs napfogyatkozás lesz. A napfogyatkozás tudvalevőleg onnan keletkezik, hogy a nap és a föld közt lévő hold elfödi a szemlélő előtt a napot. Ha a hold közel van a földünkhöz, akkor teljesen elfödi a napot, ha azonban távol van, mint ez holnapután is az eset, akkor csak közepét födheti el ugy, hogy a nap pereme, mint egy óriási gyürü látható. E természeti jelenség különben csak a déli sark közelében látható.

— **A kerékpárosok hódolata.** Ischlből irják: A legszebb idő kedvezett a kerékpárosok szombat esti fáklyás hodoló felvonulásának. A menet, melyben több száz kerékpáros vett részt, három katonazenekar és a községi képviselőtestület kiséretében a császári villa bejáratához vonult, a hol ő felsége, Mária Valéria féherczegnő és Ferencz Szalvátor főherczeg megjelentek. Ő felsége a néphimnusz hangjai mellett fogadta a kerékpárosok hódolatát és igy szólt az elnökhöz: „Fogadják köszönetemet e hódolatért. Nagy örömet szereztek vele nekem. Különösen a hölgyeknek köszönöm részvételüket.“ O felsége lelkesült éltetése után zeneszó mellett vonultak el a kerékpárosok. A város gazdagon fel van lobogozva és sok ház fel van diszitve.

— **Vasuti szenzációk.** Steppenson ideáját a gondolat sebességével tökéletesitik manapság a gépészmérnökök. Ujabban két kürtős lokomotivokat járatnak az angol és amerikai vonalokon. Az uj szerkezetnél egymás mögött van a két kürtő elhelyezve és ovális pléhtokba foglalva, melynek keresztmetszeti tengelye a kazán hosszuság irányába esik. A füstszekrény vizszintes fallal két részre van osztva. Az alsó részből nyulik ki, a felsőn áthaladva, az egyik kürtő, előidézve az alsó tüzcsövek léghuzamát, mig a felső tüzcsöveken áthaladó égés termékek a második kürtőn át jutnak a szabadba. Az amerikai lokomotivoknál, melyek a St.-Louis-Chicago St.-Paul vasuton járnak, egymás mellé vannak a kürtők helyezve és szintén egy közös csövel körülvéve. A füstszekrény e fokomotivoknál azonban nincsen két részre osztva, ugy, hogy a két kürtő csak a középső és szélső tüzcsövek huzamát egyenliti ki. Érdekes találmány a szél által hajtott vasut is, melylyel most kisérleteznek a Kansas-Pacific vasut vonalain. Minden kocsin három méter magas árbocz és vitorla van. A kisétleti vonat elé egy tartalék lokotiv is volt csatolva, azonban erre nem volt szükség, mert a vasut a nélkül is 64 kilométer sebességgel haladt óránként, bár a görbületek ezen a vonalon nagyon erősek. Európa leggyorsabb vonata most a franczia északi vasutnak Páris és Aminens, illetve Calais között járó vonata, mely a Páris és Amiens közti utat 1 óra 25 percz alatt futja be, vagyis óránként 92 ½ kilométert tesz meg. A vonalnak egyes könynyebb szakaszain a vonat óránkénti 120 kilométer gyorsasággal fut. Eddigelé a skótországi express, a Flying Scotchman volt Európa leggyorsabb vonata, mely óránként 94 ½ kilométert tesz meg. Amerika leggyorsabb vonata az Atlantic City Railroad, melyen express-vasut az utat hamarább teszi meg, mint a hogy a menetrendben elő van irva. Ezeket a nagy sebességeket természetesen csak oly mozdonyokkal érhetik el, melyel a legnagyobb igényeknek megfelelnek. E vasutnak 1027 számu mozdonya az ilyen gyors meneteknél páratlan eredményt mutatott fel. Az elért óránként való gyorsaságok 100—130 kilométer közt váltakoznak. A lokomotivnak négy pár kapcsolt kereke van, a két első pár meglehetős alacsony, azonkivül még két kerékkel van a kazán alátámasztva.

— **A Dreyfuss-ügy.** Párisból távirják: A vezérkarhoz közel álló néhány lap azt a hiresztelést közli, hogy Picquart tegnap czellájában öngyilkossági kisérletet követett volna el. Ezt a hiresztelést azonban maguk ezek a lapok czáfolják meg az esetet következő leirással: Picquart eleinte nagyon nyugodt volt a czellájában, de estefelé roppant izgatottság és idegesség vett erőt rajta. Reszketett egész testén és őrülten kiabált. A lármára besiettek a felügyelők a czellájába. Picquart önkivüli állapotban volt és fejével akart nekimenni a falnak, de a felügyelők visszatartották. Kényszerzubbonyt akartak ráadni, de az álmából felébresztett fogházigazgató ezt feleslegesnek találta. — Picquart tényleg röviddel rá lecsendesedett, ismét viszszanyerte teljes józanságát és megköszönte a felügyelőknek a fáradságukat. A hir valódisága kétes, de czélja nagyon is áttetsző. Ugy látszik beszámihatatlanságot akarnak ráfogni Picquartra, ha — előadja bizonyitékait. Az Echo de Paris szerint a Picquart ügyét vizsgáló biró lagközelebb több egyént fog letartóztatni.

— **A lojalitás netovábbja.** Egy német uralkodó-herczegről szól az ének. A herczeg minden iránt élénken érdeklődik, egy napon azonban eszébe jut, hogy a sebészetet kissé elhanyagolja. Nyomban elhatározta, hogy másnap el fog látogatni L. tanár klinikájára és másnap előzetes bejelentés után pontosan meg is jelenik ott. A jeles tanár éppen egy szegény ember lábát amputálja a tőle megszokott ügyességgel.

— Bravó, kedves tanár ur! — mondja a herczeg dicsérőleg.

— Parancsolja talán fenséged, hogy a másik lábát is amputáljam? — kérdezi meg alázatosan a tanár.

— **Halálraitélt felmentése.** Nagy szenzációt keltett a mult hónapban, hogy a pancsovai törvényszék összetett bizonyitékok alapján halálra itelte Mancsuka Pál ozorai lakost, mivel az állitólag orozva lelőtte egy barátját. A királyi tábla most föloldotta ez itéletet, Mancsukát a gyilkosság és következményeinek terhe alól fölmentette és elrendelte a szabadlábra való helyezését.

— **A világ legnagyobb kaszárnyája** Varsóban van. Az óriási épületben 38.000 katonát, vagyis csaknem két egész orosz hadtestet lehet elhelyezni. Majdnem llyen nagy az aldershotti kaszánya is Angliában. Ez az utóbbi kaszárnya nem kevesebb, mint 1900 hektárnyi területen 1856ban épült, utóbbi időben azonban lebontották és egészen kőből épitették föl ujra, a mi az államnak 32 millió frankjába került. Az aldershotti kaszárnya rendes körülmények közt 20.000 embert képes befogadni és pedig ugy, hogy 5000 tisztet külön szobákban helyezhetnek el.

— **A tréfás sikkasztó.** A Schenker és társa fiumei szállitóczég sikasztója: Bauer Géza, mint az utólagos kutatásokból kitünik, igen furfangos uriember. A hatóságok még eddig illetőségi helyét sem tudták megállapitani, sőt az is kétes, hogy Bauernek hivják-e? Utólag jöttek rá arra is, hogy Bauer, mielőtt a huszonhatezer forinttal megszökött volna, már előzetesen sikkasztot ötszáz forintot, olyformán, hogy olyan vasuti fuvarokért vett föl a pénztárnál pénzt, a melyeket már előbb kifizetett. A körmönfont csaló e sikkasztást ugy követte el, hogy régi fuvar leveleket mutatott föl, a melyeken a fizetés nyugtatva volt. Schenker és társa czég, hogy a hatóságok kutatását megkönnyitse, hirlapi hirdetésben száz forintot igért annak, a ki a sikkasztó arczképét megszerzi. Ennek a hirdetésnek váratlan eredménye lett. Mint ugyanis a városban széltében beszélik, Bauer maga levelező lapot küldött Korfuból a Schenker és társa czégnek, a melylyel fölajánlja a keresett fényképet, ha a száz forint jutalmat neki elküldik. A sikkasztó incselkedésének az a magyarázata, hogy Korfu-szigete már Görögországhoz tartozik, a honnét nem szolgáltatják ki a sikkasztókat, mert erre nézve nincs szerződésünk a görög királysággal.

— **Fényképészeti készülékek dilletánsok részére.** Mindazoknak, kik a fényképészet, ezen vonzó és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az 1854. év óta fennálló **Moll A.** cs. és kir. udv szállitó Bécs, Tuchlauben 9 sz. alatti fényképészeti kellékek különlegességi áruházát és e czég képes árjegyzékének áttekintését, a mely kivánatra ingyen megküldetik.

MULATSÁG.

Szabósegédek tánczvigalma. A kolozsvári szabósegédek szakegylete a torna vivodában julius 17-én vasárnap tartotta meg nyári tánczmulatságát. A vigadók nagy számmal jelentek meg s kora estétől kivilágos kiviradtig lankadatlan jó kedvvel folyt a mulatság. A négyeseket mint egy 70—80 pár járta. A figyelmes rendező bizottság mindent elkövetett a mulatság sikere érdekében és valóban, mindenki egy kellemesen eltöltött tánczvigalom emlékével tért haza.

Jótékonyság.

A kolozsvári máv. olvasó és dalkör által f. évi julius hó 3 án a saját alaptőkéje gyarapitása czéljából rendezett erdei kiránduláson felülfizettek, illetve tiszteletjegyeiket kiváltották: Hegedüs Sándor 10 frt, Török Sándor 5 frt, Tauber Vilmos, Koncz Ernő, Kővári László, Pethő Mihály 2—2 frt, Schulhof Leó, Forrai János, Muhay Ferencz, Hoszszu Jenő, Lucs András, Lungu Péter 1—1 frt, Moskovits Lajos, Ürmösi Kálmán, Stempel Károly, Serer Gyula, Nagy Sándor, Bokor Jenő, Novák Gusztáv, Domián Ferencz, Incze András, Fazekas Vincze, Sekker József, Daksz Emil, Dvorzsák Tamás, Gurbodán József, Papp Jenő, Bonda Mihály, Bogyó Andor, Biró József, Pécsy Ferencz 50—50 kr, Fegyveresi N. 20 kr, Gombos Ferencz a nyomdaköltségből leengedett 2 frt 50 krt. A nemes szivü adakozók fogadják ez uton a rendező bizottság hálás köszönetét.

Mi a legdrágább a világon?

Irma kisasszony, a magasabb nőképző ábrándos növendéke erre a kérdésre epedő szempillantással bizonyára ezt felelné:

— A legdrágább az én ideálom, S. hadnagy!

De a mai prózai világ nem igy gondolkodik, hanem csengő érték szerint becsüli a dolgokat. És az az ilyen prófán értelmezés szerint a következő dolgok a legdrágábbak a világon:

A világ legdrágább épülete az Egyesült Államok Albany nevü városában álló Kapitól, melynek felépitése 88 millió koronába került. A lovak közt a legnagyobb árat a soha le nem győzött „Osborne“ versenyló árte el 630,000 koronával.

A legdrább kép Meissonier „1014“ és Millet „Angelus“ festménye. Az elsőt 750.000, a második 620.000 konáért vásárolta meg Chauchard-nevü műbarát és pedig mint szakférfiak bizonyitják, értékükhöz képest, elég olcsón, mit nem lehet minden drága mükincsről állitani.

A legdrágább könyv a Vatikán birtokában van. Ez egy ősrégi héber biblia, melyért már a középkorban 450,000 márkát kináltak Gyula pápának, ki azonban nagy pénzszügksége daczára sem akart megválni a nagybecsü ereklyétől.

A legdrágább gyermekjátékszer a nagy Napoleoné volt. A hadverő császár már kisdedkorában a katonákban találta kedvét, de ólomkatonái, melyek neki egykor annyi gyönyörüséget okoztak, nagyon silány, kezdetleges készitmények. Most bármely falusi boltosnál nehány krajczárért különbeket lehet vásárolni. És ezért a haszontalanságért egy angol lord mégis 20,000 koronát adott, mely összeggel már nehány eleven katonát is ki lehetne tartani.

A legnagyobb értékü gyémánt az „Imperial“, mely a hyderabadi nizzám birtokában van. Értékét 8.600,000 koronára becsülik.

A legdrágább szivarokat a walesi herczeg szivja. Ezek a valódi havannák, mert egyenesen Havannából hozatja és darabjáért 19 márkát fizett.

A török szultánnak van a legdrágább szőnyege, mely igaz gyöngygyel van kirakva és 10 millió korona értékkel bir.

A legdrágább kutya a szt.-bernáti faju Plininion, melyért pár év előtt egy amerikai nábob 85.000 koronát fizetet.

A legdrágább hálószobája Marchaud amerikai milliomosnak van, kinek ez az egy szoba öt millió koronájába került.

A legtöbb sürgünydijat a „Times“ fizette, mely lap egy buenos-ayresi forradalomról szóló táviratért 125.000 márkát fizetett.

A legértékesebb koronakincs a barodai gaikovár birtokában van. Egyedül a nyakék 6 millió korona értékkel bir. Oly számok ezek, melyek ...llatára a szegény ember fejét csaknem szédüle...ja el.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ távirati, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Háboru.

Madrid, jul. 17.

A „Fabra“ ügynökség jelenti, hogy Santiago de Cuba átadásáról mindez ideig hivatalos jelentés nem érkezett és a miniszterek ugy vélekednek, hogy ha bár az átadás iránt tárgyalások folytak, az amerikaiak tulkövetelései következtében, azok meddők maradtak.

Washington, jul. 17.

Tegnap a fehér házban haditanácsot tartottak, a melyen Mac Kinley és az összes agmiralisok részt vettek.

Általában az a nézet uralkodott, hogy legfőbb ideje Puertoricot és Watson hajóraja által a spanyol kikötőket megtámadni. Végleges határozatra nem került sor.

San-Francisco, jul. 17.

Honolólából az a hir érkezik, hogy Monterey kapitány ellátta magát a Karolinák térképeivel és azt hiszik, hogy utjában ezeket a szigeteket elfoglalni szándékozik.

Washington, jul. 17.

Shafter tábornok értesitette a hadügyminiszteriumot, hogy a spanyolok vasárnap reggel 9 órakor kivonulnak Santiagoból. Mint hadifoglyokat elszállitják őket és azután kitüzik Santiagóra az amerikai lobogót.

Washington, jul. 17.

Santiago megadta magát, d. u. 4 órakor a hadügyminiszterium palotáján falragaszok adták tudtára a lakosságnak. Lelkesedés leirhatatlan.

Washington, jul. 17.

Toral szerint 24000 spanyol katonát fognak az amerikaiak Spanyolországba hazaszállitani.

Elitélt lázadók.

Andischan, jul. 18.

Tegnap a katonai tanács a Ferghanai lázadók felett itélkezett. A 48 vádlott közül 45 kötél általi halálra itéltetett, azonban 32-nél — ugy hiszik — az itéletet 20 évi várfogságra fogják változtatni.

A német császár Norvégiában.

Drontheim, jul. 18.

Vilmos, a németek császára, tegnap este a 48 német és 40 angol kadettet egy pohár sörre, a „Hohenzollern“ hajóra meghivott. Ma a német császár ebédre az angol tengernagy vendége lesz.

Bánffy itthon.

Budapest, julius 17.

Bánffy Dezső báró tegnap este Bécsből megérkezett.

Vörös utódja.

Budapest, jul. 17.

Vörös államtitkár utódjául Schmidt József kiállitási igazgatót emlegetik.

Aradi sikkasztás.

Budapest, julius 18.

Aradon a fegyelmi bizottság ma összeült. A beavatottak szerint a kár, Kriványtól eltekintve, az árvaszéki elnököt, Barb Efrem ellenőrt, a főszámvevőt, az alispánt és Hanacsek főkönyvvezetőt terheli. Ha az összeg ezen az uton meg nem térülne, abban az esetben 20% pótadót vetnek ki.

Tőzsde.

(Reich Jenő és társa jelentése.)

Budapest, julius 18.

Gabnatőzsde.

Buza őszre	—	—	—	8·39
„ juniusra	—	—		—
Tengeri őszre	—	—		4·22
„ juliusra	—	—		5·14
Rozs őszre	—	—	—	6·55
Zab ősszre	—	—	—	5·59

Értéktőzsde.

Osztrák hitelrészvények	359·80
Magyar „	395·00
Államvasut „	359·10

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLOS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Árverési hirdetmény.

A kolozsvári ev. ref. egyházközség tulajdonát képező Kolozsvárt Főtér 22. szám alatt levő ház keleti részében jelenleg Reményik L. és fiai cég által bérben birt boltheliyiség az ahhoz tartozó mellékhelyiségekkel együtt 1900. évi április hó 1-ső napjától és ugyanazon ház nyugati felében levő jelenleg Kikakker Boldizsár által bérben birt kávéház helyiség és ahhoz tartozó mellékhelyiségek 1899. évi október hó 1-ső napjától kezdve 10 egymásután következő évre **f. évi szeptember 14-én délelőtt 10 órakor** főtér 34. sz. alatti irodámban megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek bérbe fognak adatni.

A részletes árverési feltételek irodámban a hivatalos órák alatt tekinthetők meg.

Kolozsvárt, 1898 julius 14-én.

Dr. Gidófalvy István s. k.
kir. közjegyző.

525. 1—3

Teljesen ártalmatlan!! Antiseptikus és hygienikus **Hölgy-óvszer.** Teljes biztos hatással, használatban kiméletes és nem kellenek többé semminemü gyöngédtelen és ártalmas gummi vagy spongya czikkek. **1 doboz** (12 drb) **1 frt 50 kr. pontos használati utasitással, 1 frt 75 kr. előleges beküldése után bérmentve.**

Kapható a feltalálónál **László József** gyógyszerésznél **Maros-Ujvár.** (Erdély.)

Budapesti fóraktár: Török József gyógyszerész. Kerpel, Fehér-sas gyógyszertár, Lipót-körut 28. sz. 446. 8—15

Bárhová discrét szétküldés. (Telefon **3617.**) **Czélszerü és kiméletes!**

Nagyobb füszer-üzletbe keresek egy megbizható első detail-segédet, egy raktárnokot, kik ezen állásokban kellő jártassággal birnak.

Feltételeiket, s eddigi müködésök megjelölése mellett — Székely-Udvarhely **Gál Jánoshoz** intézzék.

526. (1—1.)

Pollák és Clauser

vizvezeték, csatornázás és szivattyu felszerelési vállalat.

Vállalataink könnyebb lebonyolitása miatt szükségessé vált

Iroda-helyiségünket

Korniss-utcza 1. számtól áthelyezni a Kőfalsori szappan-utcza 4. és Postakert-utcza 1. szám alá. (A tüzoltó-laktanya átellenében.)

A hol műhelyünk és raktáraink vannak.

Korniss-utczai irodánk azonnal kiadó!

502. 6—10.

Hirdetmény.

Utobbi években Ausztria és Magyarország majdnem minden városában fütési és főzési czélokra a légszesz lett bevezetve.

Hogy ez Kolozsvárt is lehetővé tétessék, alólirt részvénytársaság a légszesz árát fütés és főzési czélokra köbmeterenként 10 krra szállitotta le.

Ezen árleszállitásra vonatkozva a n. é. közönség kivánságának akarunk eleget tenni ez által, hogy hosszu utcza 29. sz. alatt levő gyárunkban a légszesz fütés és főzéshez szükséges készülékekből egy mintagyüjteményt állitottunk össze, melynek megtekintésére a n. é. közönséget ezennel tiszteletel meghivjuk.

A kiállitott tárgyak u. m. gázfürdő-kályha, főző-kemencze, sütő cső, téglázó és kávépörgölőkészülék s. a. t. bármikor megtekinthetők.

Egyuttal van szerencsénk értesiteni, hogy a légszesz igénybe vételének megkönnyitése végett a berendezést feltételesen ingyen létesitjük. A gázóra és főzőkemencze használatáért csekély havi bér fizetendő, fürdő- és fütő-kemenczék ellenben csak készpénz fizetés mellett kaphatók.

Továbbá megjegyezzük, hogy a légszesz-világitást 3 csőnyilásra halonlóan **ingyen** rendezzük be.

Minden további felvilágositást a helybeli gázgyár szives készséggel nyujt.

Kolozsvári világitási és erőátviteli részvénytársaság.

415 8—0

A kolozsvári közuti vasut részv. társ. mint a

Magyar általános hitelbank szén-osztályának

erdélyrészi vezérképviselősége

elfogad megrendeléseket ugy fuvarokban — 100 klgrtól kezdvé — valamint kocsirakományokban szállitandó **Lupényi (urikány zsilivölgyi) legkitünőbb minőségü darabos-, salon-, koczka-, dió-, rostált és pormentes akna-, por- és kovácsoló-kőszénre,**

továbbá:

Felső-sziléziai legkitünőbb minőségü koczka- és dió- pirszénre. (koaksz.)

Állandó nagy raktár: **A közuti vasut forgalmi telepén.**

Bármily minőségü kőszén, — illetve pirszén-anyagbani megrendelés — akár **fuvarokhan,** akár pedig **kocsi-rakományokban** kivántatnék a szállitása, azonnal és a legpontosabban foganatosittatik.

A befuvarozás kizárólag a közuti vasut saját szénszállitó szekerein eszközöltetik.

Erdélyi állomásokról beérkező megrendelések a legrövidebb idő alatt. — **közvetlen a lupényi kőszénbányák által** — teljesittetnek.

A közuti vasut anyagrektára elfogad továbbá megrendeléseket **4 köbméterenként és kocsirakományonként** saját raktárából azonnal hazafuvarozandó **I. rendü bükk tüzifára.**

Iroda: **Belmagyar-utcza 6. sz.** Távbeszélő állomás: **97.**

Raktár: **a közuti-vasut forgalmi telepén közraktárak mellett.** Távbeszélő állomás: **155.**

Megrendelések elfogadtatnak: **Reményik L. és fiai** főtér, **Kiss Ernő** főtér, **Kónya Sándor** főtér, **Szele Márton** főtér, **Boskovics József** belközép utczai, **Papp Ernő** belhid-utczai, **Weinberger és Thaler** belmagyar-utczai üzletében Kolozsvárt. 967. 51—0.

Bécsi élet és járadékbiztositó-intézet

Hirdetmény!

A „Bécsi élet és járadékbiztositó-intézet“ tisztelettel értesiti biztositott feleit, hogy az 1897. évi külön mérleg alapján az általános nyereményhatározatok értelmében a folyó évben kifizetésre kerülő

nyereményrészlet az évi tisztadijnak

41%-át

teszi ki, mely nyeremény folyó évi julius hó 15-től kezdve fog a jogosultaknak kifizettetni.

Ezen nyereményrészletben, mely a lejárt 3 évi gyüjtési időszak teljes nyeremény-osztalékát képezi, mindazon 1885/86., 1888/89., 1891/92. és 1894/95-ben garantirozott nyereményjogosultsággal kötött biztositások részesülnek, melyek a nyereményhatározatok értelmében az idén nyereményjogosultak.

Az illető felek erről egyenkint levélben is értesittetnek.

1898. évi junius hó 30-án.

A „Bécsi élet és járadékbiztositó-intézet“
kolozsvári főügynöksége,
513. 1—1. **Főtér, Szathmáry-ház.**

Diána-fürdő uszoda és zuhanyos FÜRDŐJE!

Az ujonnan átalakitott, a sétatér elején levő s legkényelmesebben ellátott Diána-fürdő uszodája, több vetkező kabinnal kibővitve s több különféle zuhannyal a t. cz. közönség élvezetére nyitva áll, a nem uszók részére is a kis uszodában.

DIJAK:

szabadon uszók egész nyáron	saját ruhával	4 frt	fürdő ruhával	5 frt — kr.
„ „ egy hónapra		2 frt	„ „	2 frt 50 kr.
uszni tanulók egész nyáron		8 frt	„ „	9 frt — kr.
„ „ egy hónapra		3 frt 50 kr.	„ „	4 frt — kr.
egy egyszeri leczke		0 frt 25 kr.	„ „	— frt 30 kr.

Egyszeri fürdés ruhával és zuhannyal . . . . 20 kr.
Egyszeri fürdés nőknek ruha nélkül zuhannyal . 15 kr.
„ „ „ ruha és zuhany nélkül . 10 kr.
Tanuló ifjuságnak ruha és zuhany nélkül . . . 10 kr.
„ „ ruhával zuhany nélkül . . . 12 kr.

Az uszómesternek felszabaditás után fizetendő 1 frt.

Bérleti- és egyes belépti jegyek csakis a pénztárnál válthatók.

Mindenkinek meg van engedve, hogy saját ruháját használja, mely kivánatra az uszómester által mérsékelt dij mellett őrizetre és tisztántartásra is elvállaltatik, ruhagondozásért az egész nyárra 50 krajczár dij fizetendő.

Az uszoda feletti felügyelet, az uszásban való oktatás szakértő uszó mesterre van bizva, uszni tanulóknak bővebb utasitással szolgál az uszómester.

Az uszodai helyiségbe kutyákat vinni nem szabad; és a fürdésnél szappan nem használható!

Ezen intézet kedvező időjárás alkalmával mindennap nyitva leend, az uszoda naponta igénybe vehető:

Férfiak számára reggeltől 8 óráig és délelőtt ½12 órától estig.
Nők számára reggel 8 órától ½12 óráig.

848. 4—6 **A Diána-fürdő igazgatósága.**

MÁRVÁNY, GRÁNIT, SYENIT ÉS ANDESIT SIRKŐ-GYÁR.

281. 11—12.

Tisztelettel van szerencsénk a nagyérdemü közönség, valamint a viszont elárusitók becses figyelmébe ajánlani, hogy

Kültorda-utcza 12. számu
[temető sarok]

TELEPÜNKÖN

Svédországi mély fekete Gránitok, Csehországi sötét szürke Syenitek, fekete Andesyt, Tyroli és Carrarai márvány stb. siremlékköveket faragtatunk és csiszoltatunk.

Mint közvetlen előállitók tehát a legolcsóbb árban árusithatjuk köveinket.

Több mint 400 darab siremlék-kő van raktáron.

Kivánatra árjegyzék ingyen és bérmentve.

Készitünk minden kőfaragó szakbavágó munkákat. **bácstoroki** és **monostori** kőből (saját kőbányánk) durva kő szállitását is elvállaljuk.

Teljes tisztelettel

Nagy testvérek.

Gyakorlattal biró

ügyvéd-jelölt

kedvező feltételek mellett

alkalmazást nyerhet

Dr. SZACSVAY GYULA

kézdi-vásárhelyi ügyvédnél. 527. 1—1

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat

Magyarországon a legrégibb, 40 év óta fennálló

vizmü- és csatorna-vállalat

Többszörösen kitüntetve.

Fő és vidéki városokban több mint **6000** magán és nyilvános épületeket rendezett be.

AJÁNLJA MAGÁT

a n. é. kolozsvári ház-tulajdonosoknak, — mint a házi vezetékek összeköttetésére és a városi vezetékek készitésére egyedül jogosult vállalat — a legszolidabban

házi vizvezetékek és csatorna-munkák,

vizkagylók, Closetek, fürdők, öntöző-csapok

berendezésére.

Költségvetéseket, tervezeteket dijtalanul szivesen készit a

ZELLERIN M. gyári részvénytársulat
kolozsvári vizmü- és csatorna-épités vezetősége
(Kolozsvárt, Belmagyar-utcza 45. sz.)

625.(96—x)

Ugyanitt kapható: „Praktikus tanácsadó a házi vezetékek kezelésére.“ — Ára 1 frt.

Kolozsvári vizmü- és csatorna-vállalat.

Tüdőbetegségek

(chronikus katarrhusok és tüdősorvadás)

gyógyithatók

e kitünő hatásu és teljesen ártalmatlan

„Glandulen“ használata által.

Glandulen a legjobb szer bármilyen nemü tüdőbetegségeknél. Bámulatos sikerek régebb és előrehaladottabb tüdőbetegségeknél; bizonyitják gyógyult betegek és hirneves orvosok által.

Glandulen a legbiztosabb ismert szer, minek segitségével a természet testben gyógyitja a tüdőbetegségeket. A szervezet Glandulen hatásával megbetegszik. Glandulen czélszerü használata fokozza a természetes gyógyulást.

Glandulen nem mesterséges uton előállitott vegyi szer, melyeknek annyire nem kivánt kellemetlen mellékhatásai vannak, teljesen ártalmatlan, huzamosabb használatra is.

Glandulen előállittatik dr. Hoffmann utóda által Meerane (i/S) vegyi gyárában egészséges állatoknak tüdőmirigyeiből. Tablettákban, kellemes és alkalmas alak bevevésre. Minden egyes tabletta tartalmaz 0.05 Glandulen-nek megfelelő 0.05 besüritett mirigy-anyagot és 0.90 tejjavitó tejczukrot.

Glandulen törvényileg védve és szabadalmazva van, utánzatoktól óvakodjék. Változatlan alakban minden gyógyanyagot tartalmazó Glandulen kapható minden gyógyszertárban: 1 üveg 2 frt 75 kr. (100 db) és 1 frt 50 kr. (50 db). Ott, hol nem kapható, fordúljon a főraktárhoz:

DIÁNA gyógyszertár, Budapest, Károly-körut 5. sz.

honnan kivánatra terjedelmes ismertetés és használati utasitás, orvosoknak, valamint betegeknek bérmentve küldetnek. 363. 8—10

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz MOLL A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerez.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll“ feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy eredeti üveg ónozott ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas sziksó.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekeknek mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind óvszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára 60 kr.

Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesittetnek. A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár **Kolozsvárt:** Széky Miklós, Wolff J. gyógyszert. **Deésen:** Nik Ferencznél. — **Maros-vásárhelyt:** Bucher Károlynál. — **N.-Enyed:** Kovács József gyógysz. — **S.-A.-Ujhely:** Malartsik G. 375. 10—26.

Ny. Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.